

násilnosti na osobách nebo na cizím vlastnictví, nebo porušena byla po-
kojná držba pozemků nebo cizích práv k pozemkům těm se odnášejících
násilným vpádem. Původci a náčelníci jakož i ti, kdož se dopustí ná-
silností na osobách, nebo zpustoší, zničí, poruší nebo poškodí věci cizí,
propadají trestu vězení od 3 měsíců výše nebo káznici až do 5 let, byla-li
pak celá činnost zvlášť nebezpečná, nastupuje trest káznice. Rovněž smí
býti nalezeno naproti osobám těm, že smí býti dány pod policejní dohled.

Srotí-li se více lidí a spáchá násilnosti na osobách nebo cizím vlastnictví,
jest dle zprávy výboru takové jednání samo o sobě trestným a není potřebí
k tomu kriteria o zvláštní bezprávnosti. Naproti tomu zdálo se býti výboru
povážlivým prohlásiti za trestuhodné všechny osoby, kteréž se súčasnilý
srocení, ježto lze zahrnouti v to i ony, kdož se přimísily do davu lidí jen
z lehkomyšlnosti nebo ze zvědavosti.

Rušení náboženství.

I. Pojem.

Zločin rušení náboženství pojímá v sobě nejtěžší delikty proti
náboženství směřující. Ty jsou:

1. Rouhání se bohu řečmi, činy, tiskopisy neb rozšiřováním spisů.
Pojmem »bůh« vyrozumívejž se představa o bohu ve víře zákonem uznaných
vyznání panující a nikoli snad pojem abstraktní o bohu; tvoří tudíž i rouhání
namířené na Ježíše Krista skutkový základ rušení náboženství (rozh. kas.
dv. ze dne 15. května 1874, č. 9 sbírky, ze dne 16. listopadu 1875,
č. 88 sb.); tohoto zločinu může se dopustiti každý, i nevěrec (atheista)
(rozh. kas. dv. ze dne 2. října 1875, č. 82 sb.). Rouhání řečmi nebo
skutky nemusí se arciť státi veřejně, než přece za takových okolností, aby
je jiný mohl zaslechnouti nebo pozorovati (rozh. kas. dv. ze dne 6. června
1890 č. 1336 sb.). Úmysl záleží netoliko ve vědomí o urážející povaze
řeči, nýbrž i v úmyslu urážeti přesvědčení a city náboženské jiných
(Janka, str. 296. Rozh. kas. dv. ze dne 19. června 1890 č. 264 sb. žádá
pouze úmysl, snížení nejvyšší bytost).

2. Rušení náboženství v užším smyslu.

Toho dopouští se, kdo ruší výkony náboženské (ne toliko boho-
služebné) církve existující ve státě, tedy státem uznané (totiž: římsko-
řecko- a arménsko-katolické; řecké nesjednocené, evangelické obojího vy-
znání, unitářské, židovské a starokatolické) a to zúmyslně, t. j. překází
v pokračování náboženských výkonů buď po kratší nebo delší dobu;
nebo kdo veřejně t. j. takovým způsobem, že výrok nebo skutek mohlo
slyšeti resp. zpozorovati neurčité množství lidí (rozh. kas. dv. ze dne
4. května 1885 č. 783 sb.), dává na jevo zúmyslně opovrzení vůči nábo-
ženství (t. j. vůči náboženským naukám nebo institucím, buď i jen jediné,
rozh. kas. dv. ze dne 5. března 1886 č. 894 sb.). Toto opovrzení lze
projevití též nakládáním zneucťujícím s náradím k bohoslužbě určeným
nebo jinými skutky, řečmi, tiskem neb rozšířenými spisy.

3. Rozšiřování nevěry.

Každý pokus jest ve všech těchto případech (ad 1, 2, a 3) již do-
konaným zločinem (§ 122 tr. z.).

4. Trestní zákonník zná ještě jeden druh tohoto zločina, jež páše
kdosí sváděje křesťana k odpadnutí od křesťanství nebo hledě rozšiřovati
bludné učení přícíci se křesťanskému náboženství. Toto ustanovení bylo
zrušeno však čl. 7. zák. ze dne 25. května 1868 č. 49 ř. z.

II. Trest na zločin rušení náboženství jest vězení od 6 měsíců až do 1 roku (§ 124 tr. z.). Zavadal-li však zločin podnět k veřejnému pohoršení nebo nastalo-li svedení nebo bylo-li s tímto podnikáním spojeno obecné nebezpečí, pak se určí trest těžkého žaláře od 1 do 5 let, při větší zlomyslnosti neb nebezpečnosti až do 10 let (§ 123 tr. z.).

III. Vojenský trestní zákon.

S předpisy posud uvedenými všeob. trest. zák. souhlasí též vojenský trestní zákonník (§§ 401—403) a trestní zákon pro Bosnu a Hercegovinu (§§ 197—199).

IV. Osnova nového trestního zákona.

Dle poslední rakouské osnovy tvoří veřejné rouhání se bohu toliko přečin, na nějž se ukládá vězení od 1 dne do 3 let (§ 183). Pro přečin tresce se dále vězením až tříletým, kdo stoupencům ve státě existující církve nebo náboženské společnosti brání u výkonu jich bohoslužby, používaje násilí neb vyhrožuje buď jím, nebo ublížením na těle, svobodě, cti nebo jmění: rovněž kdo překáží v bohoslužbě neb v některých bohoslužebných obřadech nebo společně konaných pobožnostech takové náboženské společnosti a tyto ruší (§ 182). Vězením až do 1 roku tresce se posléze pro přečin ten, kdo veřejně dává na jevo opovržení vůči náboženství, kdo veřejně se posmívá zařízením, učení nebo obyčejům zákonem uznané církve nebo náboženské společnosti nebo předmětům jich náboženského uctívání, kdo na předmětu bohoslužbě zasvěceném neb za posvátný pokládaném, v kostele neb na místě určeném k výkonu bohoslužby páše zlořád pohoršení vzbuzující (§ 184). (Viz též čl. »Uražení církve zákonem uznané«).

Rušení veřejného pořádku viz Pořádek veřejný.

Rušení vojenské kázně a řádu.

Delikt tento jest odrůdou trestných skutků, kterými se porušují povinnosti služby vojenské a povinnosti stavu (§§ 261—270 tr. z. voj.).

I. Jakožto zločin trestá se rušení vojenské kázně a řádu těžce v těchto sedmi případech:

1. vzepře-li se kdo představenému nebo veliteli při výkonu trestu vlože na něho násilně ruku;
2. vzepře-li se kdo jiným osobám určeným k vykonání trestu;
3. nedovolené kořistění;
4. odcizí-li kdo vlastnictví bezbranných, poraněných neb onemocněvších nepřátel nebo týrá-li osoby tyto;
5. jde-li někdo po neobyčejné nebo zakázané cestě na pevnosti nebo válečném korábu a nepřítel jest na blízkou;
6. opustí-li kdo, nemaje k tomu práva, vojsko v čas války a sice ne právě ze zbabělosti nebo v úmyslu přeběhnouti;
7. opije-li se kdo ve službě — vyjímaje službu strážní — a stane se tím nezpůsobilým ke službě a tím škodu způsobí.

II. Tresty.

ad 1. Trest smrti; ony osoby vojenské, které nejsou vázány válečnými články, podléhají z pravidla žaláři nanejvýše desítiletému (§§ 147 a 157 tr. z. voj.).

ad 2. Bylo-li způsobeno těžké ublížení na těle, nastupuje trest žaláře od 6 měsíců do 1 roku, po případě až do 5 let; je-li tu skutkový podklad